

Maatschap Vossen bewaart **stammenpootgoed** in voorkiemzakken, in kisten gehangen aan een zelfgemaakte constructie. Het biedt allerlei voordelen boven de methode met kiembakjes.

Minder werk, zelfde resultaat

OM vlot te kunnen werken en toch het risico op verspreiding van ziekten te beperken, zochten Gerard en Maarten Vossen naar een geschikt bewaar- en voorkiemsysteem voor hun stammenpootgoed. De gebruikelijke methode met kleine kiembakjes kost veel tijd. Het standaard-Joppe-systeem met voorkiemzakken aan rekken is niet handig in de bewaring en viel daardoor af. Het idee om standaardkuubskisten van hout in compartimenten te verdelen, heeft het ook niet gehaald. Uiteindelijk is het een combinatie geworden: Joppezakken in een kuubskist.

In elke kist hangen vijf zakken aan een zelfgeconstrueerd rek, dat boven de kist uitsteekt. In elke kist hangt ongeveer 700 kilo aardappelen. De rekken zijn zo stevig, dat de kisten stapelbaar zijn. Voordeel: optimale benutting van de mechanische koeling.

De kisten zijn makkelijk en stevig te stapelen. Bij pallets met kiembakjes kan dat niet. Hoog stapelen vergroot de kans dat een stapel omvalt. Maarten: „Als dat gebeurt, is het heel veel werk om alle aardappelen weer op te rapen. En als ver-

schillende partijen door elkaar komen, kun je ze weggoien.” Het kistensysteem is dus veiliger.

De koelcel op het bedrijf is zo hoog, dat normale kisten vier hoog weg te zetten zijn. Door de extra ruimte die de rekken innemen, is er nu maar ruimte voor drie kisten. De resterende ruimte erboven, vult Vossen met een pallet voorkiembakjes van eerstejaarsstammen.

Gespecialiseerd in pootaardappelen

De belangrijkste tak van het bedrijf zijn de poters. Hiervoor huurt Maarten grond bij. Daartegenover verhuurt hij eigen grond voor andere specialistische teelten. Hij kan zich door deze opzet helemaal richten op de pootaardappelen.

Vossen levert voornamelijk S-, SE- en E-pootgoed af, dat hij opkweekt uit eigen stammenmateriaal. Om ziekte-insleep te voorkomen, koopt hij alleen mini-knollen (in de kas opgekweekt, gegarandeerd ziektevrij uitgangsmateriaal) of kweekt hij via de traditionele weg.

Om prijs- en teeltrisico's te spreiden, teelt Vossen zeven verschillende rassen: Kondor, Agria, Santé, Arielle, Elisabeth,

FOTO: S. KOOS GROENEWOLD

Producent en Kuras. Het pakket bestaat uit zowel export- en frites- als zetmeelrassen.

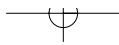
Elk jaar heeft Vossen 1,5 tot 2 hectare eerste- en tweedejaarsstammen. Deze

De nog aan de knol hangende grond verradt dat deze Kondors weinig handelingen hebben ondergaan.

De kisten met de rekken passen drie hoog in de koelruimte. Daarboven is nog ruimte voor een pallet met kiembakjes.

Met vijf voorkiemzakken per kist is er tussen de zakken genoeg ruimte voor licht en lucht om een sterke kiem te vormen.

worden grotendeels met de voorraad-rooier gerooid en vervolgens handmatig geraapt. Nadat de knollen in de zon gedroogd zijn, raapt de akkerbouwer ze op met hulp van gelegenheidswerkers.

De eerstejaarsstammen gaan nog in kiembakjes, omdat het kleine partijen zijn. De tweedejaarsstammen doet de maatschap direct op het land in de kiemzakken die al in de kist hangen. Deze gaan vervolgens direct in de bewaring.

Buiten voorkiemen

In maart gaan de aardappelen naar buiten om voor te kiemen. Een schuurkas is er niet. Om hetzelfde effect te creëren, trekt Vossen krimpfolie over de pallets met kiembakje. De poters warmen zo sneller op en de folie laat genoeg licht door voor een stevige kiem. De kisten zet Vossen zo buiten.

Aanvankelijk was het de vraag of er in de kisten wel genoeg licht en lucht bij de aardappelen zou komen voor een sterke, egale kieming. De akkerbouwer had daar

wel vertrouwen in. „In een pallet met traditionele kiembakjes is er ook niet zo veel licht.”

De eerste 2 jaar ging het goed. Hij zag vrijwel geen verschil in de voorkiemresultaten tussen de voorkiembakjes en zijn systeem met Joppe-zakken. Afgelopen seizoen was het echter anders.

In het voorjaar bleef het lang nat op het land, zodat Vossen pas laat kon poten. Met name de kiemen in de zakken werden te lang. De knollen vormden al wortels: de aardappelen in de zakken bleven hangen en kiemen braken af. Een rol hierbij speelt ook dat de gebruikt gekochte kiemzakken gaan bollen, waardoor de laag aardappelen te dik wordt. In smallere zakken, voor fijner pootgoed, vormden de aardappelen wel sterke kiemen.

Systeem nog verbeteren

Om beter van het invallende zonlicht te profiteren, wil Vossen de kisten dit voorjaar zo neerzetten, dat ze noord-zuid hangen. In voorgaande jaren stonden de

zakken oost-west.

Hij denkt ook aan een andere verbetering. De rekken met zakken voor het voorkiemen uit de kisten halen en ze op aparte steunen zetten. Dit jaar kan het nog niet omdat de zakken aan de onderkant open zijn. Makkelijk voor het poten. Met de heftruck trekt Vossen het rek met de zakken voorzichtig uit de kist, terwijl de poters in de kist achterblijven.

Voor transport naar het land gebruikt Vossen een grote aanhanger. Hierop zet hij een kantelaar om de kisten direct in de pootmachine te legen. De kisten gaan met een pompwagen in de kantelaar. Zo kan Maarten het poten alleen doen zonder dat het ten koste gaat van de capaciteit. Gerard heeft dan de tijd voor de grondbewerking en om de aanvoer van de aardappelen vanaf het erf te regelen.

Luuk Meijering

Profiel

Naam:

Maarten Vossen (31).

Woonplaats:

Wieringerwerf (N.-H.).

Bedrijf:

Maarten heeft samen met zijn vader Gerard (59) in maatschap een akkerbouwbedrijf met 77 hectare lichte kleigrond. Daarvan is 7 hectare gehuurd voor de teelt van pootaardappelen. Het bouwplan bestaat uit 30 ha pootaardappelen, 16 ha suikerbieten, 8 ha tarwe en 6 ha gras voor de grasdrogerij. De rest wordt verhuurd voor de teelt van bollen en wortelen.

Aanleiding voor reportage:

Maatschap Vossen bewaart het stammenpootgoed in een zelfontwikkeld systeem dat de voordelen van kiembakjes combineert met die van kistenbewaring. Een paar geplande verbeteringen gaan het systeem dit voorjaar perfectioneren.

